

Information

Om det finns risk för att en art utrotas eller utsätts för plundring kan arten fridlysas. För närvarande är cirka 300 växter och djur fridlysta i hela Sverige.

Fridlysning innebär att det är förbjudet att plocka, samlas in eller skada växten eller djuret.

Fridlysning av arter hindrar dock inte att jord- och skogsbruk bedrivs, även om den som brukar marken alltid ska ta största möjliga hänsyn till känsliga arter.

De arter som är fridlysta anges i artskyddsförordningens bilagor 1 och 2. De arter som är markerade med N i bilaga 1 till förordningen har fridlysts för att uppfylla kraven i EU:s habitat- eller fågeldirektiv.

Växter, mossor, lavar, svampar och alger

För fridlysta växter, mossor, lavar, svampar och alger är det generellt sett förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada arterna. Det är också förbjudet att ta bort eller skada frön eller andra delar från växten.

Blåsippa, gullviva och alla arter av lummer är fridlysta i hela landet. För dessa gäller särskilda regler. De får plockas, men det är inte tillåtet att gräva eller dra upp blommerna med rötterna. Det är inte heller tillåtet att plocka dessa arter för försäljning.

Djurarter

För fridlysta djur gäller i de flesta fall att det är förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt insamla vilt levande exemplar av djuren. Det är också förbjudet att ta bort eller skada dessa arters ägg, rom, larver eller bo.

Alla vilda däggdjur och fåglar är fredade enligt jaktlagstiftningen, med undantag för att det under vissa tider på året råder jakttid för en del av dem. Dessa arter kan inte fridlysas med stöd av miljöbalken. Detsamma gäller för fiskar samt de kräftdjur och musslor som omfattas av fiskelagstiftningen.

Skäl för fridlysning

Skälet till att fridlysa en art kan vara att dess fortlevnad är hotad på grund av att den är sällsynt och samtidigt attraktiv för insamling hos allmänheten. Vissa starkt hotade arter är inte intressanta för allmänheten, men så sällsynta att enstaka insamlingar av samlare eller specialister kan skada populationen allvarligt.

Även arter som är relativt vanliga kan behöva skydd om de är föremål för omfattande plockning eller uppgrävning och därmed riskerar att bli utrotade lokalt.

Arter kan också fridlysas om det krävs för att Sverige ska uppfylla åtaganden i internationella konventioner om skydd för vissa växter och djur.

Undantag från fridlysning

Naturvårdsverket får föreskriva om generella undantag från fridlysningsbestämmelser.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge dispens från fridlysningsföreskrifter. Beslutet får avse länet eller en viss del av länet.

En dispens får ges endast om det inte finns någon annan lämplig lösning och om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

För en stor del av de fridlysta arterna krävs det även att åtgärden uppfyller något av följande ändamål angivna i 14 § artskyddsförordningen:

- att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för dessa,
- att undvika allvarlig skada på t.ex. gröda, boskap, vatten m.m.,
- av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller andra tvingande skäl som har ett allt överskyggande allmänintresse,
- till forsknings- eller utbildningsändamål,
- till återinplantering eller återinförsel, eller för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i liten omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar i liten mängd.

Lagstiftning

Särskilda bestämmelser om förutsättningar för skydd av växt- och djurarter finns i 8 kap miljöbalken.

I 14-15 §§ artskyddsförordningen (2007:845) finns bestämmelser om fridlysning och undantag.

Brott mot bestämmelserna kan medföra böter eller fängelse enligt 29 kap 2b § miljöbalken.

Vår service

Ansökan gäller när den registrerats hos Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen förklarar gärna eventuella oklarheter per telefon eller e-post. Du kan förvänta dig att vi uttrycker oss lättförståeligt, att vi är vänliga och hjälpsamma och att vi handlägger varje ärende korrekt inom rimlig tid.

Instruktioner

Fyll i uppgifterna så noggrant som möjligt. Texta gärna. Om ni vill lämna mer information än vad som får plats på blanketten går det bra att lämna det på separat papper.

Hur man fyller i blanketten "Ansökan om dispens från fridlysningsbestämmelserna i 4-9 §§ Artskyddsförordningen (2007:845)":

1. Uppgifter om sökanden: namn, adress, telefonnummer, e-post m.m.
2. Kontaktuppgifter till en eventuell uppdragsgivare
3. Ange artens/arternas svenska och/eller latinska namn.
4. Information om var i länet åtgärden ska utföras. Ange kommun och område och/eller fastighetsbeteckning.
5. Beskriv syftet med åtgärden för vilken dispens söks.
6. Dispens från förbuden i 4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845) får endast ges om det inte finns någon annan lämplig lösning och inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Beskriv eventuell lösning samt åtgärdens påverkan på artens bevarandestatus.
7. Dispens från förbuden i 4, 5 och 7 §§ artskyddsförordningen (2007:845) får endast ges om det inte finns någon annan lämplig lösning, inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus **samt** uppfyller något av de angivna villkoren i 14 § artskyddsförordningen.
8. Antal exemplar/individer som berörs av åtgärden.
9. Ange under vilken tidsperiod åtgärden kommer att utföras så exakt som möjligt.
10. Beskriv utförligt naturmiljön på platsen.
11. Hur stor areal berörs av åtgärden eller verksamheten?
12. Beskriv utförligt vilken metodik som kommer att användas.
13. Hur kommer resultatet att redovisas och till vem?
14. Eventuella kompletterande uppgifter som ni anser att länsstyrelsen behöver ta del av.
15. För att länsstyrelsen ska kunna handlägga ärendet behöver tydliga kartor med skala och norrpil bifogas. Om dispensen krävs för insamling inom ett forskningsprojekt ska en beskrivning av projektet och kontaktperson/ -er bifogas.
16. Glöm inte att skriva under blanketten med namn och datum.

Anmälan skickas till:

Länsstyrelsen i det län där sökande har sitt säte eller utövar den huvudsakliga delen av sin verksamhet.

För verksamheter i Skåne skickas anmälan till: Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen
exp-miljo.skane@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-22 41 000 (växel)

Telefax: 010-22 41 625

Mer information om vilka växter och djur som är fridlysta nationellt och i Skåne finns på vår hemsida www.lansstyrelsen.se/skane eller på Naturvårdsverkets hemsida www.naturvardsverket.se

Där finns också information om vissa undantag och speciella föreskrifter för några arter och artgrupper.

För info om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

1. Sökanden

Namn		
Adress	Postnummer	Postort
Telefon bostad	Telefon arbete	Mobil
E-postadress		

2. Uppdragsgivare

Företag	Kontaktperson	
Adress	Postnummer	Postort
Telefonnummer	Mobilnummer	E-postadress

3. Artens/arternas namn

Arten/arternas svenska namn
Arten/arternas latinska namn

4. Fastighet/ -er som berörs av åtgärden

Fastighetsbeteckning/-ar eller område
Kommun

5. Syfte med åtgärden

Beskriv syftet med åtgärden:

6. Dispenser avseende 4-9 §§ artskyddsförordningen (bilaga 1 och 2)

Finns det någon annan lämplig lösning?	Ja	Nej
Om nej, motivera varför:		
Om ja, ange vilken:		
Påverkan på gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde?		

7. För dispenser avseende 4, 5 och 7 §§ artskyddsförordningen (enbart arter listade i bilaga 1

Dispens får endast ges om det inte finns någon annan lämplig lösning, inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus samt att dispensen behövs för något av nedanstående ändamål. Kryssa i vilket/vilka.	
☐	För att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för dessa.
☐	För att undvika allvarlig skada, t.ex. på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.
☐	Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse.
☐	För forsknings- eller utbildningsändamål
☐	För återinplantering eller återinförsel av arten eller för den uppfödning av en djurart eller den artificiella förökning av en växtart som krävs för detta.
☐	För att under strängt kontrollerade förhållande selektivt och i liten omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar i liten mängd.

8. Kommentarer/upplysningar

Kommentarer/Upplysningar

9. Antal exemplar/individer

Ange antal exemplar/individer som berörs av åtgärden:

10. Tidsperiod

Ange under vilken tidsperiod åtgärden kommer att utföras så exakt som möjligt:

11. Beskriv naturmiljön på platsen

Beskriv utförligt naturmiljön på platsen:

12. Hur stor areal berörs

Hur stor areal berörs av åtgärden eller verksamheten?

13. Metodik

Beskriv utförligt vilken metodik som kommer att användas:

14. Hur kommer resultatet att redovisas?

Hur kommer resultatet att redovisas och till vem?

15. Kompletterande information

Eventuella kompletterande uppgifter som ni anser länsstyrelsen bör ta del av:

16. Till ansökan ska bifogas

- **Noggrann detaljkarta i skala 1:5 000 – 1:10 000 med aktuella åtgärder inritade**
- **Skallinje och norrpil ska anges på kartan**
- **Om dispensen krävs för insamling inom ett forskningsprojekt ska en beskrivning av projektet och kontaktperson/ er bifogas.**

17. Underskrift

Ort och datum	Namnförtydligande
Sökandens namnunderskrift	